

การสืบค้นข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์

ไพเกษม แสนยานุสิน

ความนำ

ผู้ปฏิบัติงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านอาชีพ หรือผู้ที่ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ยังสงสัยหรืออยากรู้ หรือนักศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี จนถึงระดับปริญญาเอก จำเป็นที่จะต้องค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เสมอ เนื่องจากความรู้ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์มีเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากยังมีสิ่งที่มีมนุษย์เรายังไม่รู้ไม่ทราบอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีการศึกษาวิจัยกันอยู่อย่างมากมายตลอดเวลาทั่วโลก และนำสิ่งที่ค้นพบนั้นมาตีพิมพ์เผยแพร่ไว้

แต่เดิมเราจำเป็นต้องเดินทางไปห้องสมุดเพื่อไปหาตำรา หาวารสาร (journal) หรือ หาฐานข้อมูลต่างๆ เพื่อการค้นคว้า ทำให้ต้องเสียเวลาเดินทาง เสียเงินเสียทอง เสียค่าใช้จ่าย แต่ด้วยเทคโนโลยีทางด้าน internet ที่สามารถเชื่อมต่อโยงไปทั่วโลก กอปรกับองค์กรต่างๆ ที่ได้นำองค์ความรู้ไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นแม่ข่าย (server) ทำให้ผู้ที่มี computer ที่เชื่อมต่อ internet ได้ มีแนวทางใหม่ที่รวดเร็วในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านหรืออยู่ในแหล่งใดก็ตามที่สามารถต่อสัญญาณ internet ได้

บทความนี้จะแนะนำถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ผู้ปฏิบัติงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์จำเป็นต้องใช้ และใช้บ่อย เพื่อประโยชน์ต่องานที่ทำ และการทำวิจัย หรือการเขียนบทความเพื่อใช้ประกอบการสร้างความก้าวหน้าทั้งต่อตนเอง และต่ออาชีพหน้าที่การงาน

ความรู้ทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นต้องมี (เพื่อการค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ)

ผู้จะสืบค้นข้อมูลจำเป็นที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานขั้นต่ำในการใช้ Internet explorer นั่นคือจะต้องสามารถทำการ save หน้า webpage ที่มีข้อมูลที่ต้องการได้ (โดยการคลิกที่ File menu แล้วเลือก save as....) และทำการ save ภาพที่ต้องการได้ เพื่อนำมาใช้ประกอบเอกสารในการนำเสนอ (ต้องระวังเรื่องลิขสิทธิ์ในการใช้ภาพที่ไปเอามาด้วยนะครับ) โดยการเลื่อน cursor ไปไว้บนภาพที่ต้องการ แล้วคลิกเมาส์ขวา เลือก save picture as..... ภาพก็จะถูกเก็บมาไว้บนเครื่องของเราได้ ทั้ง 2 อย่างที่กล่าวมาเป็นพื้นฐานที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการใช้โปรแกรม internet explorer ในการสืบค้นข้อมูล

นอกจากนั้น เครื่องคอมพิวเตอร์ของเราจำเป็นต้องติดตั้งโปรแกรม Acrobat Reader (ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับอ่านไฟล์ของบทความ ที่ปัจจุบันมักจะส่งผ่านทาง internet ในรูปของ .pdf file) โดยติดตั้งฟรีได้จาก website ของ www.adobe.com โดยการเลือก Get acrobat reader แล้วทำการติดตั้ง

ชนิดของแหล่งข้อมูล

1. แหล่งในการหาข้อมูลที่เป็นเรื่องราวทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่อยู่ในรูปแบบบทความที่ปรากฏในวารสารภาษาอังกฤษ

แหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญคือ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed> เมื่อไปถึง website นี้

เราสามารถใส่ keyword ของคำที่ต้องการหาลงไปในช่วง แล้วกด Go ก็จะได้บทความที่เราต้องการ หรือใกล้เคียง กับที่เราต้องการ ที่มีการตีพิมพ์ในวารสารต่างๆ ปรากฏขึ้น จากนั้นให้คลิกเรื่องที่ต้องการ ก็จะมีหน้าต่าง ที่มี abstract (บทคัดย่อ) ปรากฏขึ้นมาให้ (และบางครั้งอาจมี link ไปยัง full text คือบทความเต็มๆที่บางครั้งก็ให้ free ด้วย)

ประโยชน์ของ website นี้ จะทำให้เราทราบว่าเรื่องที่เราต้องการนั้นมีการตีพิมพ์อยู่ในวารสารใด เพื่อที่เราจะได้ไปตามบทความนั้นในวารสารที่ต้องการต่อไป website นี้ เป็นฐานข้อมูลบทความของ National Library of Medicine ของอเมริกา ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ฐานข้อมูลหนึ่งในปัจจุบัน

2. แหล่งข้อมูลบทความฉบับเต็ม (full text) จากวารสารทางวิชาการภาษาอังกฤษ

2.1 จากฐานข้อมูลวารสารที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ บอกรับเป็นสมาชิก

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่างๆ มีการบอกรับฐานข้อมูลวารสารต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยสามารถหาบทความที่เป็น full text ได้โดยตรงจากฐานข้อมูลเหล่านี้ (ต้องเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเท่านั้น เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่นอกมหาวิทยาลัย เช่นอยู่ที่บ้านไม่สามารถเข้าใช้บริการได้) ตัวอย่างฐานข้อมูลวารสารที่มีการบอกรับเช่นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ฐานข้อมูล Science Direct : <http://www.sciencedirect.com/>

- ฐานข้อมูล Kluwer e-journal : [http://www.springerlink.com/\(yg5qss55ozmhot45jiwxsk55\)/app/home/main.asp?referrer=default](http://www.springerlink.com/(yg5qss55ozmhot45jiwxsk55)/app/home/main.asp?referrer=default)

- ฐานข้อมูล Blackwell Synergy : <http://www.blackwell-synergy.com/?cookieSet=1>

Annual reviews:

<http://arjournals.annualreviews.org/action/showJournals>

Nature group (Nature, Nature medicine, Nature genetics)

<http://www.nature.com/siteindex/>

index.html

เมื่อไปถึงฐานข้อมูลเหล่านี้แล้ว ให้ใส่ keyword ที่ต้องการ search ก็จะได้บทความออกมา แล้วเราสามารถกดเลือกให้แสดง pdf file ที่เราสามารถ save มายังคอมพิวเตอร์ของเราได้

ฐานข้อมูลวารสารอื่นๆ ดูเพิ่มเติมได้ที่ <http://library.kku.ac.th> เลือก e-journal ทางคอลัมน์ด้านซ้าย

2.2 จากวารสารที่ให้ฟรีบน Internet

ปัจจุบันมีวารสารที่ให้บทความฟรีเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถหาได้ที่ <http://highwire.stanford.edu/lists/freeart.dtl> บอกแหล่ง free fulltext journals ที่ website นี้จะบอกว่าวารสารใดให้บทความฟรี ตั้งแต่ฉบับที่เท่าใด ของปีใด หลายวารสารให้บทความฟรีในทุกฉบับ

<http://highwire.stanford.edu/lists/largest.dtl> มี free fulltext link ขององค์กรต่างๆ เช่น CDC เป็นต้น

<http://www.pubmedcentral.nih.gov/> จะมี free text journal ให้จำนวนหนึ่ง

3. การหาบทความหรืองานวิจัยไทยในวารสารภาษาไทย

บทความหรืองานวิจัยที่ทำโดยนักวิจัยไทย และลงตีพิมพ์ในวารสารภายในประเทศ สามารถหาได้ที่ website Thai index medicus : <http://161.200.96.194/> โดยเราสามารถค้นหาได้ทั้งชื่อเรื่องที่เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทย เมื่อค้นแล้วจะปรากฏชื่อบทความหรืองานวิจัยในวารสารที่มีการตีพิมพ์

4. แหล่งที่อยู่ของวารสาร (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ในห้องสมุดของประเทศไทย

เมื่อเราทราบว่าบทความที่เราต้องการอยู่ในวารสารใด (หากไม่สามารถเอา full text ได้จากแหล่งฐานข้อมูลวารสารที่ได้แจ้งไว้ในข้อ 2) เราสามารถหาได้ว่าวารสารที่เราต้องการนั้นมีห้องสมุดใดในประเทศไทยบอกรับหรือไม่ โดยไปที่ <http://journalink.or.th> โดยหลัง

จากลงทะเบียนในหน้าแรกแล้ว ให้เลือกชื่อวารสาร ใส่ชื่อวารสารลงไป (ชื่อวารสารของไทยหรือของต่างประเทศ) แล้วกดไป ก็จะทำให้ทราบได้ว่า วารสารนั้น ห้องสมุดใดในประเทศไทยบอกรับ เราก็สามารถที่จะขอยืม ไปยังห้องสมุดนั้นหรือใช้บริการให้ห้องสมุดนั้นถ่ายสำเนา มาให้

5. แหล่งบทความในตำรา (Textbook)

ตำราเป็นอีกแหล่งของข้อมูลที่ได้มีการรวบรวม ข้อมูลในด้านต่างๆ ไว้ อย่างเป็นระบบ (แม้ว่าจะไม่ใหม่ หรือเป็นปัจจุบันเท่ากับบทความในวารสาร) เรามักจะใช้ ตำราเป็นแหล่งเบื้องต้นในการหาความรู้ในสิ่งที่ต้องการ และจึงตามด้วยการหาความรู้ในแง่ลึกจากบทความหรือ งานวิจัยในวารสารต่อไป

ตำราทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถ หาได้จากห้องสมุด นอกจากนั้น ปัจจุบันห้องสมุดต่างๆ ยังมีการบอกรับฐานข้อมูลที่เป็นตำราฉบับเต็ม ทำให้ สามารถอ่านตำราได้โดยตรงจากเครื่องคอมพิวเตอร์ โดย ไม่ต้องไปยืมหนังสือที่ห้องสมุด ดังรายละเอียด websites ด้านล่าง

5.1 การค้นตำราจากห้องสมุด (ภาษาไทยและ อังกฤษ) : <http://library.kku.ac.th> (มช.) และจาก มหาวิทยาลัยอื่นๆ <http://kkulib.kku.ac.th/screens/webopac.html> หรือที่ <http://202.28.18.229/>

5.2 แหล่งที่มีตำราฉบับเต็ม (full text) ภาษา อังกฤษ ที่ให้ฟรีบน internet :

<http://www.freebooks4doctors.com/fb/index.htm>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov> แล้ว เลือกทางซ้าย Book

<http://www.healthynj.org/reference/fulltext.html>

ซึ่งจะมีตำราดีๆ ให้เลือกเป็นจำนวนมาก

5.3 ฐานข้อมูลตำรา (full text) ที่มหาวิทยาลัย บอกรับ

ตัวอย่างฐานข้อมูลตำราที่มหาวิทยาลัย ขอนแก่น คือ

Kluweronline : <http://ebooks.springerlink.com/> เลือก SpringerLink Title Browse ด้านล่างใน webpage เพื่อดูว่ามีหนังสืออะไรบ้าง หรือ จะใส่ชื่อ textbook ที่ต้องการ แล้วทำการสืบค้น เพื่อดูว่าฐานข้อมูลนี้มีหนังสือที่ต้องการหรือไม่

Netlibrary : <http://www.netlibrary.com/> เลือก learn more about What's Available ด้านล่างใน webpage เพื่อดูว่ามีหนังสืออะไรบ้าง

Blackwell group : <http://www.blackwell-synergy.com/> เลือก online book ด้านล่างใน webpage

ฐานข้อมูลตำราที่บอกรับ ดูเพิ่มเติมได้ที่ <http://library.kku.ac.th> ทางคอลัมน์ด้านซ้ายเลือก e-book

6. แหล่งข้อมูลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ สามารถหา ดูได้จาก

<http://thesis.tiac.or.th/> (ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ของไทย)

http://www.lib.ku.ac.th/DB_Thesis.htm

<http://library.kku.ac.th/thesis/thesis.html>

(วิทยานิพนธ์ทั้งจาก มช. และจากมหาวิทยาลัย ทั่วไทย)

ProQuest Digital Dissertation <http://proquest.umi.com> (ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ต่างประเทศ)

<http://ebook.thailis.or.th/> (ฐานข้อมูลงานวิจัย ระดับปริญญาเอก มี full text ให้ download ได้)

7. แหล่งข้อมูลจากงานวิจัย

สามารถค้นหาเกี่ยวกับงานวิจัยต่างๆ ได้ที่ <http://www.nstda.or.th/grants/>

8. ฐานข้อมูลนักวิจัย

เราสามารถหารายละเอียดของนักวิจัยในประเทศไทย ได้ที่ <http://203.185.131.13/research/home.php>

9. การหาความเชี่ยวชาญของนักวิทยาศาสตร์ หรือ ผู้เชี่ยวชาญที่เราสนใจ

สามารถหาได้ โดยไปที่ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed> แล้วทำการใส่ชื่อของนักวิทยาศาสตร์

หรือนักวิจัยที่เราสนใจ โดยใส่نامสกุลก่อน แล้วตามด้วยชื่อแรก และชื่อกลาง (เช่น Eccles MR) แล้วกด Go ก็จะได้บทความต่างๆ ของนักวิทยาศาสตร์ท่านนี้ที่มีการตีพิมพ์ เมื่อเราได้ดูบทความต่างๆ ที่ท่านตีพิมพ์เราก็พอจะทราบได้ว่าท่านมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านใดเป็นพิเศษ

10. การหาว่าบทความหรืองานวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ท่านใดถูกนำไปอ้างอิงบ่อย หรือไม่อย่างไร (ย่อหมายความว่าบทความหรืองานวิจัยนั้นเป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด) ไปที่ <http://www.scopus.com> (ต้องสืบค้นภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น เนื่องจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสมาชิก) แล้วเลือก Author search แล้วใส่ชื่อ สกุล และชื่อต้นและชื่อรอง แล้วกด search เมื่อมีเอกสารปรากฏขึ้น ให้ทำการคลิก ก็จะทำให้ทราบว่าบทความวิจัยนั้น มีผู้นำไปอ้างอิงมากน้อยเท่าใด

11. การหาว่าวารสารภาษาอังกฤษใดเป็นวารสารที่มีความสำคัญในวงการ (มี impact factor สูง) สามารถไปดูค่า impact factor ของวารสารภาษาอังกฤษต่างๆ ได้ที่ <http://www.bioscience.org/services/impact15.htm>

12. การหาว่าวารสารภาษาไทยใดเป็นวารสารที่มีความสำคัญในวงการ (มี impact factor สูง) สามารถไปดูค่า impact factor ของวารสารภาษาไทยต่างๆ ได้ที่ http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/IF_47.html

13. การหา Textbook ใหม่ที่มีการตีพิมพ์

เราสามารถค้นหาว่ามี textbook ใหม่ ทางด้านที่เราสนใจมีการตีพิมพ์หรือไม่ เราสามารถตรวจสอบดูได้ที่ <http://www.amazon.com> แล้วค้นหาโดยการใส่ชื่อหัวข้อที่เราต้องการ

14. นอกจากแหล่งต่างๆ ดังกล่าวแล้ว websites ต่อไปนี้ ก็สามารถที่จะช่วยค้นหาบทความหรืองานวิจัยที่เราต้องการได้อีกทางหนึ่งด้วย โดยการใส่ชื่อหัวข้อที่เราต้องการค้นหา

<http://www.google.com>

<http://www.yahoo.com>

<http://www.msn.com>

โดยสรุป จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันหากเรามีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถต่อกับ internet (ความเร็วยิ่งสูงก็จะยิ่งได้รับความสะดวกมาก) เราจะสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปถึงห้องสมุด ทำให้ไม่เสียเวลา และทุนค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ หากเรามีเพื่อนหรือคนรู้จักที่อยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆ (ให้เพื่อนช่วยเอา full text จากฐานข้อมูลที่มหาวิทยาลัยที่เพื่อนอยู่บอกรับ แล้ว attach file ส่ง email ไปให้เรา) ก็จะช่วยให้เราสามารถมีความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลบทความ หรืองานวิจัยต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้เราทำงานเกี่ยวกับการวิจัย และการเขียนบทความเป็นไปได้ด้วยความสะดวก และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น